

[Jørgen Junior.]

staters uafhængighed og disses ret til i fuld suverænitæt og — siges det videre — uden fremmed indblanding at fastlægge deres nationale politik. Yderligere udtrykkes støtte til OAU's aktioner for at fremme afrikansk samarbejde samt ønsker om selvbestemmelse og uafhængighed for Rhodesia og Namibia.

Denne erklæring kan efter min opfattelse tydes på lidt forskellige måder. Den kan opfattes, som jeg gerne ser den opfattet, som støtte til selvbestemmelse og respekt for alle afrikanske lande — her tænker jeg i særdeleshed på Sydafrika — og den kan også opfattes på den måde, at man yder en støtte til aktioner mod de tre lande i det sydlige Afrika, så forskellige de end er.

Jeg vil meget gerne have ministerens vurdering af den danske opfattelse, idet man formoder, hvis man læser erklæringen, at der også ligger en fordømmelse af den sovjetiske indflydelseszone, som søges — og delvis allerede er — skabt i det sydlige Afrika, en slags advarsel mod at gå videre ad denne vej.

Udenrigsministeren (K. B. Andersen):

Jeg vil gerne sige til hr. Jørgen Junior, at vi har jo fra dansk side gennem årene og under skiftende regeringer støttet FN's bestræbelser på at sikre befolkningerne i Zimbabwe eller Rhodesia, som hr. Jørgen Junior kalder det, og i Namibia eller Sydvestafrika, som hr. Jørgen Junior siger, deres ret til selvbestemmelse, og vi har kraftigt fordømt Sydafrikas apartheidpolitik. Denne grundholdning er kommet meget stærkt og klart og godt til udtryk i de ni udenrigsministres erklæring fra Luxembourgmødet for en 14 dage siden. Jeg er meget glad for denne erklæring, fordi den ligger på linje med den politik, som Danmark hidtil har ført, så det ikke var nødvendigt for os at foretage alt for mange synkebevægelser, tværtimod kunne vi hilse denne erklæring med stor tilfredshed.

Vi har altid fra dansk side ment — og det er vel det svar, hr. Jørgen Junior efterlyser — at problemerne i det sydlige Afrika burde søges løst ad fredelig vej, og vi har ikke støttet forslag, f. eks. i FN, om magtanvendelse hverken i Zimbabwe eller i Namibia eller i Sydafrika. Den bistand, vi f. eks. har

ydet fra dansk side til frihedsbevægelserne, har jo været en støtte af rent humanitær karakter, ligesom vi har støttet ofrene for apartheidpolitikken.

Vi må dybt beklage, at situationen i det sydlige Afrika nu har nået et punkt, hvor den afrikanske befolkning i Namibia og i Zimbabwe tilsyneladende ikke længere har tiltro til, at der er muligheder for en forhandlingsløsning. Enten man kan lide det eller ej, tror jeg, man må sige, det er forståeligt, at de ikke har tiltro til en forhandlingsløsning. Vi har for tiden mellem de ni under overvejelse, om vi eventuelt kan gøre noget for at lægge pres på regeringerne i Zimbabwe og i Sydafrika i håb om at få dem til at indse, at det er nu, der må skiftes kurs, hvis man vil afværge blodsudgydelser. Jeg vil ikke bruge den forslidte vending med, at klokken er fem minutter i tolv eller ét minut i tolv. Den er tolv, og hvis man ikke forstår det, sker der en meget alvorlig udvikling i den del af verden i den kommende tid.

Jørgen Junior (FP):

Jeg deler naturligvis ministerens bekymring, og det er da også begrundelsen for mit spørgsmål, men i erklæringen fra fællesmarkedet udtrykkes der jo også en respekt for alle afrikanske staters uafhængighed og deres ret til i fuld suverænitæt og uden fremmed indblanding at fastlægge deres nationale politik. Mener udenrigsministeren ikke, at denne erklærings indhold tilsiger en respekt for Sydafrikas uafhængighed og fulde suverænitæt? Jeg forstår, at Rhodesia, som nu hedder Zimbabwe hos udenrigsministeren, er afskrevet. Jeg er udmærket godt bekendt med FN's forskellige vedtagelser, men vi må vel nok sige, at flertallet i FN er af en sådan karakter, at vi ved, der har været drevet megen politik på mange områder, og der er vel en væsentlig gradsforinkel, går jeg ud fra, også efter den danske regerings opfattelse, mellem Rhodesia, Namibia og Sydafrika.

Derfor tillægsspørgsmålet: er Sydafrika ikke en afrikansk stat, der har krav på uafhængighed og fuld suverænitæt uden indblanding?

Udenrigsministeren (K. B. Andersen):

Jeg vil gerne i denne omgang til oplysning for dem, der ikke måtte vide, hvis sag hr.